

1080046022

DISPUTATIONES
PHILOSOPHICAE
SOCIETATIS
ACADEMIAE
MILANOENSIS
AD MUNDUM
LIBRARUM
PRAESES
DIE A.D.
M.DC.XXVII.

R. P. F. BARTHOLOMÆI

MASTRII DE MELDULA

Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci Theologi

DISPUTATIONES THEOLOGICÆ

In Secundum Librum

SENTENTIARUM,

Quibus ab adversantibus, tūm Veterum, Recentiorum jaculis.

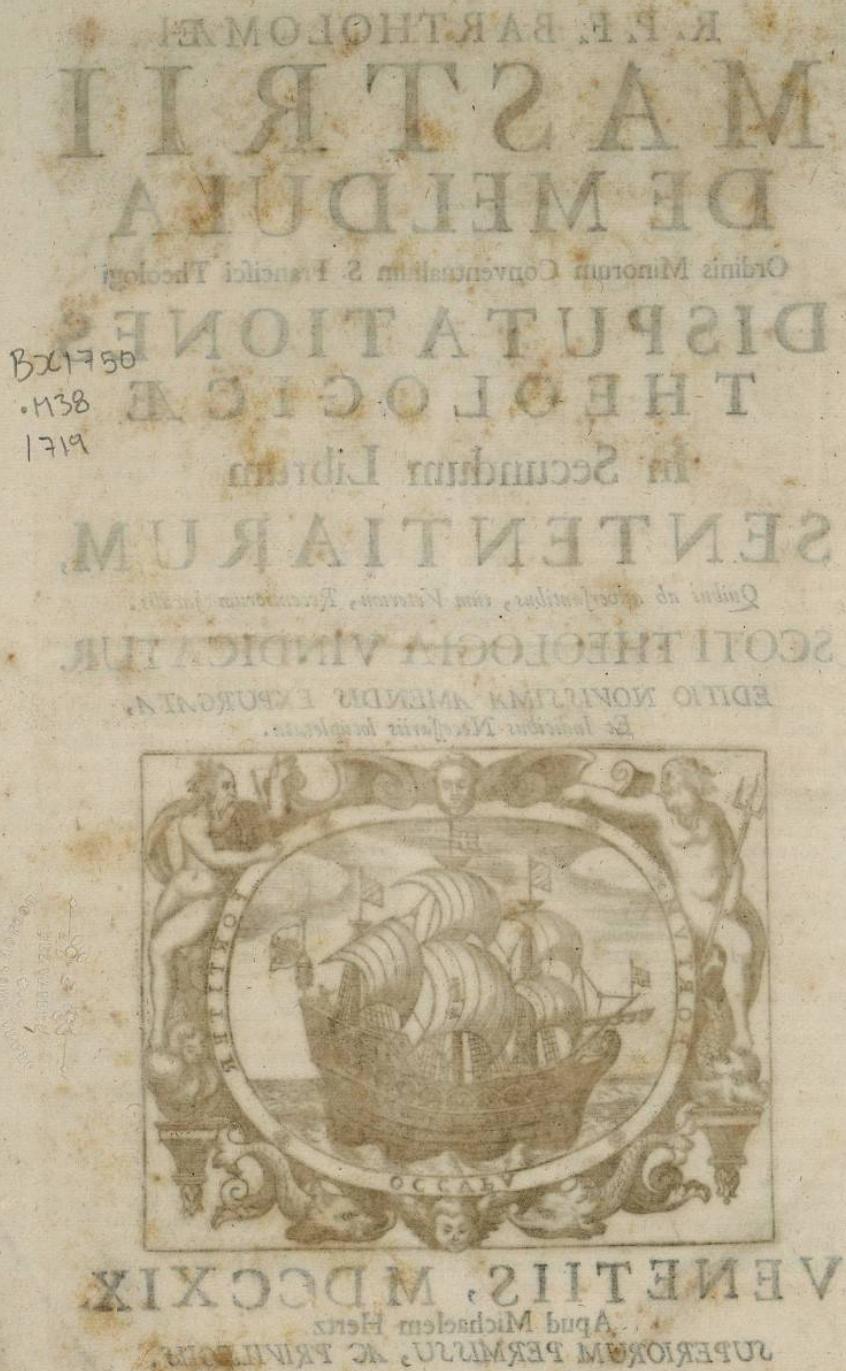
SCOTI THEOLOGIA VINDICATUR.

*EDITIO NOVISSIMA AMENDIS EXPURGATA.
Et Indicibus Necessariis locupletata.*

VENETIIS, MDCCXIX.

*Apud Michaelem Hertz.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIIS.*

B. C. 1750
 . 138
 1719

1818

LECTORI AUCTOR.

OST invulgatum Logica, Philosophia, ac Metaphysicæ Cursum in septem volumina distributum, atque ciudem Apologeticam Defensionem alio volume contentam, quia tabescit sine Adversario virtus; annis proximè clavis nonum edidi Tomum, ut Theologiam pariter juxta nostræ Schole principia tibi pararem, materias Theologicas primi Sententiarum Libri completem, decimum quoque statim pollicitus pro secundo Sententiarum Libro. At promissis flare haud potui, ex siquidem fuit temporum infelicitas, ut cum per præcius Italæ Urbes contagiosus serperet morbus, nū vigilantissima Surmi Pastoris Alexandri Septimi Custodia obstitisset, qui in dieis divinis, humanisque præsidii ejus favit, & rabiem compescuit, per univeralem Italianam grassari minabatur. Quare perteritus, ne intanto rerum discrimine decimus hic Tomus aliquam incurreret iacturam, ejus impressionem, biennio propè exacto, haec tenus distuli; Lucrum tamen, & usuram hæc mora peperit, nam quo tardius decimus hic Tomus prodiit, non intermissio interim exactiore studio, eo citius undecimus, & duodecimus Tertio, & Quarto sententiarum libris correspondentes prodibunt; siquidem feriante prælo, & non propterè calamus ab opere vacavit, undecimus namque Tomus jam est in promptu completus, & absolutus; & duodecimus jam est in fieri, nec dies sine fine linea transit.

Quoniam vero ex Studentibus nostris nonnulli Indicem dumtaxat Disputationum, & Quæstiōnum prioris theologici tomī legentes, plures indē deduxere à me prætermissas suisse quæstiones, quas licet non adeo controversas, adhuc tamen à me desiderarent pro materierum complemento elucubratas; Ut eorum deiderio ex parte satisfecerent, in hoc præsenti Tomo præter Indicem Disputationum, & Quæstiōnum, alterum quoque adieci Dubiorum, quæ incidenter in singulis eārum resolvuntur, idem pariter in duobus sequentibus Tomis acturus; ut hinc experiantur verum esse, quod in Epis̄ola præcedentibus Tomis dixeram, quod si attentius quæstiones ipsas perlegerint, & non Indicem solum, non semel in unica quæstione tribus, vel quatuor articulis compara, contraham, & concinnatam videbunt prolixam aliorum Disputationem in plures quæstiones distributam; inō & in unius argumenti solutione integrā sepe invenient quæstionem breviter resolutam.

Dixi autem, ex parte tantum hoc Indice eorum votis me satisfecisse, quoniam ut ibidem dicbam, in paranda Theologia singulos theologicos tractatus, eorumque singulas quæstiones, ut in Philosophia factum est, non contexi; tum quia plurimæ sunt, de quibus nulla, vel saltem modica extat in Scholis controversia; tum quia in nostra non ea erat necessest sic Theologiam conscribendi, ut de Philosophia fuit, quandoquidem ex nostris plures, & veteres Iuniores theologica quæque singillatim tractaverint ad quatuor sententiarum libros spectantia, non sic philosophica. Quare solas principales cuiuscunque præcipui Tractatus Theologici controversias assumpsi examinandas, alias interim minoris momenti, vel omittens, vel inter disputandum obiter refolvens, ut ex Indice Dubiorum nuper adiecio satis constabit.

Accipe igitur, amice Lector, qua foles hilari fronte, decimam Tomum materias secundi Sententiarum completem, alios duos mox accepturus pro Tertii, & Quartii materierum explanatione. Quibus tandem pro coronide, si Domino placuerit, & Superiores maiorem, ut jam spero, quam hactenus fecerint, pro librorum impræssione, & distributione attulerint opem; supremum Tomum adjicam Theologie Moralis, qui nedum Religiosis nostræ Scholasticis, & Magistris, sed Confessariis etiam, & Sacerdotibus pro conscientiis practicè dirigendis inferire queat juxta Doctoris nostri sententiam, qui in Moralibus quoque non minus, quam in speculativis excelluit, licet a Recentioribus in his materiis raro citatus legatur, etiam quando resolutions ex ipso Scotico fonte hauserunt; Sic enim fieri, vt omnium meorum Fratrum, ac Religiosorum orationibus fulciat, quibus pro mentis, & corporis salute animitus me commendō.

INDEX DISPUTATIONUM, QUÆSTIONUM, ET ARTICULORUM,

Quæ in hoc Secundo Sent. Libro continentur.

DISPUTATIO PRIMA.

De rerum Creatione, & Gubernatione.

QVÆSTIO PRIMA.

AN potest creari Creaturæ communicari possit.
Art. 1. Nullam creaturam esse possiblē, quæ habeat virtutem creativam per modum causæ principialis.

Art. 2. Aliæ implicanter examinantur.

3. Ratones posteriori adducuntur.
4. Nullam rem creatam posse etiam, ut instrumentum physicum elevari, & cœlum ad cœlandum.

5. Solvuntur Obiecções.
6. Digressus incidentis de Instrumentorum activitate in nuperum Sacram.

Qvæstio Secunda.

An gratia, & alii supernaturales habent in nobis proprietatem.

Art. 1. Defenduntur rationes partis negantur contra P. Pon-

tem.

2. Solvuntur Obiecções Scottistarum.

Qvæstio Tertia.

De concursu naturæ vel cum causa secundari.

Quonodo Deus concurrit cum causa secundari, an scilicet eas predeterminando, vel tantum in effectu cariorum influen-

do.

Art. 1. Reticit Opinio Thomistarum.

2. Expeditus sententia Neutralium, & nostra statuitur.

3. Occurrunt Thomistarum argumenta.

4. Alter Thomistarum argumenta soluta.

5. Obiecções Neutralium diluviantur.

Qvæstio Quarta.

De Natura Adonis.

Art. 1. Replica Authoris ad P. Poncium de natura Actionis.

2. Ex alijs aduersarij.

3. An actio sit aliquid medium inter efficiens, & effectum.

4. Falsum esse actionem medire inter causam, & effectum.

Qvæstio Quinta.

De Natura Educationis.

Art. 1. Replica Authoris ad Lectorum quendam Patavinum.

2. Vbi rursum agitur de productione habituum supernaturali-

rum.

3. Aliæ quædam examinantur ad idem propositum.

4. Occurrunt quibusdam contradictionibus impositi.

DISPUTATIO SECUNDA.

De Angelis.

Art. 1. Qvæstio PRIMA.

AN in Angelis datur, vel saitem dari possit pluralitas, nequum specia, sed etiam numerica.

Art. 1. Questionis Resolutio affirmativa.

2. Quid si dicendum de facto.

3. Obiecções soluta.

4. Replica Authoris ad P. Poncium de inegalitate specie-

rum.

5. Altera Replica de Natura univallis ad P. Poncium.

6. De unitate formalis Naturæ.

7. Tertia Replica de principio individualisationis ad P. Pon-

cium.

8. An differentia individualium major sit, quam numero-

ris.

Qvæstio Secunda.

An Angeli sint ex natura sua incorruptibilis, & immorta-

les.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Satis si obiecções.

Qvæstio Tertia.

De loco Angelorum.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quarta.

De motu Angelorum.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quinta.

De intellectu Angelorum.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Sexta.

De intellectu Angelorum.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Septima.

An una species possit plures quidditates distinctè representare, ita superior Angelus per pauciores, ac universaliores species intellegat.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Octava.

An angelus naturaliter cognoscatur, vel saltu cognoscere possit secreta cordis.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Nona.

De Angelica locatione.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Tertia.

An homo in statu innocentia posset prius peccare venialiter, quam mortaliter.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quarta.

An homo in statu naturæ lapsus posset prius peccare venialiter, quam mortaliter.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quinta.

De peccato originali.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Sexta.

Quæ pœna debetur decedentibus cum solo originali.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Tertia.

In cujus boni privatione peccatum constitutum.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quarta.

Quæ pœna debetur eisdem virtutis oppositis.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Tertia.

An deratione peccati sit esse contra legem, vel à lege prohibi-

tum.

DIS-

Index Disputationum, Quæstionum, & Articulorum.

DISPUTATIO TERTIA.

De Dæmonibus.

QVÆSTIO PRIMA.

AN Dæmones peccare potuerint in primo sue creationis instanti.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Rationes ad opus suum.

Qvæstio Secunda.

An Dæmones peccaverint ex aliquo defectu in intellectu precedentem.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Nullum talen effectum absolute esse necessarium.

3. Quod dicendum de Angelis malis.

Qvæstio Tertia.

An Lucifer peccaverit, vel peccare poterit appetendo aequaliter Dei.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quarta.

An primum Dæmon peccatum fuerit superbia, vel Philanthropia.

Art. 1. Scott sententia declaratur.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quinta.

Vnde proveniat Dæmon obiectio.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Thomistarum arguments abiuatur.

Qvæstio Sexta.

Quo pacto Dæmones torqueantur ab igne corpore.

Art. 1. Duo dicendi modi examinantur, & refelluntur.

2. Tres alti dicendi modi perpenduntur.

3. Verius sententia introductio.

4. Solvuntur Obiecções.

DISPUTATIO QVARTA.

De Hominibus.

QVÆSTIO PRIMA.

AN & quonodo primi homines fuerint in statu innocentia impossibilis, & immortales.

Art. 1. Dubius exclusive erroribus deciditur questionis.

2. Dubius incidentis de ligno viri.

Qvæstio Secunda.

An sibi electi invenientur in statu Innocentia.

Qvæstio Tertia.

An homo in statu innocentie posset prius peccare venialiter, quam mortaliter.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quarta.

An homo in statu naturæ lapsus posset prius peccare venialiter, quam mortaliter.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quinta.

De peccato originali.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Sexta.

Quæ pœna debetur decedentibus cum solo originali.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Tertia.

In cujus boni privatione peccatum constitutum.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Quarta.

Quæ pœna debetur eisdem virtutis oppositis.

Art. 1. Resolutio Questionis.

2. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Tertia.

An deratione peccati sit esse contra legem, vel à lege prohibi-

tum.

DISPUTATIO QVINTA.

De Actibus humanis.

QVÆSTIO PRIMA.

Art. 1. **Q**uid sit moralitas in actibus humanis.

2. Solvuntur Obiecções.

3. Dubia quedam circa formalitatem moralitatis expenduntur.

4. Quæstio Secunda. De Conscientia probabili.

5. An Conscientia probabilis sit regula sufficiens humanarum actionum.

Art. 1. Proponitur status Questionis.

2. An Conscientia probabilis possit esse regula sufficiens humanarum actionum; non tamen semper expedit.

3. Examiniuntur motus adversarii sententia ex Scripturis, que concordat Merenda contra probabilem.

4. Expenduntur motus ex Canonum, & Pairum autoritate, que urgeat Merenda contra probabilem.

5. Explicitur doctrina, quæ afferat Merenda contra probabilem ex Scoto, & D. Thoma.

6. Solvuntur Obiecções usui probabilitatum adversantes.

Qvæstio Tertia.

An Conscientia probabilis possit esse regula sufficiens nostrarum actionum in omni materia.

7. Non licet in omni materia sequi minus probabilem, & tutam opinionem in concursu tutoris, & probabilitatis.

8. Occurrunt obiecções Marc. Vitalis.

Qvæstio Quarta.

Vnde actus humani bonitatem, & malitiam defantur inter se.

9. Art. 1. Quomodo actus sint boni aut mali ex obiecto; ubi de bonitate, & malitia obiectiva.

10. Cetera difficultates circa idem punctum examinantur.

11. Quomodo bonitas, vel malitia debet esse voluntas, ut actus sunt boni aut mali ex obiecto.

12. Quomodo actus sunt boni, vel mali ex circumstantiis.

13. Quomodo actus sunt boni, vel mali ex fine; ubi plures examinantur difficultates.

Qvæstio Quinta.

An actus exterius addat aliquam bonitatem, & malitiam ad actus interno.

14. Art. 1. Resolutio Questionis affirmativa.

15. Alia rationes promovent ad idem.

16. Solvuntur Obiecções.

Qvæstio Sexta.

An denar actus indifferentes, tam in specie, quam in individuo, qui nec boni sunt, nec mali.

17. Art. 1. Dantur actus indifferentes secundum speciem in genere mortis.

18. Dantur actus indifferentes etiam in individuo.

19. Solvuntur rationes diluviantur.

DISPUTATIO SEXTA.

De Peccatis.

QVÆSTIO PRIMA.

In quo constituit ratio formalis peccati actualis, an in positivo, vel in privativo.

1. Art. 1. Malitia moralis formaliter in privativo constituit, non in positivo.

2. Argumenta pro positivo soluta.

3. In cujus boni privatione peccatum constitutum.

4. Prima difficultas, de immediato malitiæ subiecto.

5. Secunda difficultas, qualiter si privatio forme debet.

6. Tertia difficultas, de visitis extremis eidem virtuti oppositi.